

Iulian Boldea (n. 1963), critic și istoric literar, eseist, poet. Membru al Uniunii Scriitorilor din România din anul 1996 (ales în mai multe rânduri în Comitetul de Conducere al Filialei Târgu Mureș), membru al PEN România și al Asociației pentru Istoria Presei (ARIP). Cercetător științific și membru al Consiliului științific în cadrul ICSU „Gh. Șincai”, Academia Română. Manager (Redactor-șef) al revistei de cultură *Vatra*, director al revistei *Acta Marisiensis. Philologia*. A colaborat la marea majoritate a revistelor de cultură din România și la reviste din străinătate, coordonând zeci de volume colective. Este președinte al comitetului de organizare al unor conferințe naționale și internaționale.

Iulian Boldea (coordonator), *Posteritatea lui Eugen Ionescu*
© 2025 Institutul European Iași pentru prezenta ediție

INSTITUTUL EUROPEAN
Iași, str. Bălușescu nr. 2, OP 6, CP 1309
euroedit@hotmail.com.; <http://www.euroinst.ro>

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Posteritatea lui Eugen Ionescu/coord.: Iulian Boldea. - Iași:
Institutul European, 2025
Conține bibliografie
ISBN 978-606-24-0415-4

I. Boldea, Iulian (coord.)

821.135.1.09

Potrivit Legii nr. 8/1996, a dreptului de autor, reproducerea (parțială sau totală) a prezentei cărți fără acordul Editurii constituie infracțiune și se pedepsește în conformitate cu aceasta.

PRINTED IN ROMANI

Iulian BOLDEA
(coordonator)

Posteritatea lui Eugen Ionescu

INSTITUTUL EUROPEAN
2025

SUMAR

ARGUMENT / 9**I. PAR LUI-MÊME / 11**

Eugène IONESCO / 11

*Experiența teatrului / 11***II. ANCHETĂ. POSTERITATEA LUI IONESCU / 13**

Gelu IONESCU

„Un necondiționat și intransigent apărător al democrației” / 13

Marta PETREU

„Interesul pentru Ionescu nu a scăzut” / 21

Dumitru MICU

Modelul Ionescu / 23

Irina MAVRODIN

„O înnoire extraordinară” / 28

Maria VODĂ CĂPUȘAN

„Fondator și nu în primul rând spirit al negării” / 30

Ioan DERȘIDAN

Posteritate și postumitate ionesciană / 33

Mircea A. DIACONU

„Important e să-l citim cu adevărat” / 40

Marian Victor BUCIU

„Capacitatea netăgăduită de înnoire a literaturii” / 43

Cristian STAMATOIU

Absurdul cotidian și ficțiunea / 47

Mariana GORCZYCA

Teatrul – „o istorie care se trăiește” / 50

Nicolae SAVIN

Ce cred (încă) tinerii / 54

Dumitru-Mircea BUDA

*Istoria ca spectacol al derizoriului / 57***III. INTERPRETĂRI / 61**

Matei CĂLINESCU

*Secretul cadavrului din patul conjugal. Amédée ou Comment s'en débarrasser / 61**O influență românească nebănuită ? / 61**Povestirea și dramatizarea ei / 66**«Păcatul originar» și amnezia lui Amédée / 70**Symbolism, dialectică dintre abstract și concret, ambiguitate / 75*

Søren OLSEN

*Însinguratul din „Greața”. Greața „Însinguratului” / 86**Non-umanismul / 86**Existență – Esență / 94**Schiță psihanalitică / 103*

Cornel MORARU

Primele scrieri literare / 109

Mircea A. DIACONU

Temă și variațiuni cu Eugène Ionesco (sau aventurile unui anticartezian la Paris) / 115

Dorin ȘTEFĂNESCU

„Infernul cotidian” și „lumina unui paradis interior” . 126

Iulian BOLDEA

Publicistica lui Eugen Ionesco / 133

Francisko KOCSIS

Ionesco în ungurește / 145

Cristian STAMATOIU

Spațiul ionescian / 150

Eugenia ENACHE

Ionesco și paradoxul jurnalului / 153

Alexandru LUCA

*Teatrul lui Eugen Ionesco sau plânsul de dincolo de râs / 159***IV. IONESCOLOGIA... CU CĂRȚILE PE MASĂ / 167**

Nicoleta SĂLCUDEANU

Eșecul ca perplexiune / 167

Iulian BOLDEA

Anti-lumea unui sceptic / 171

Ionesco și onto-retorica / 176

Dumitru-Mircea BUDA

*O întâlnire în trei / 182**Privind prin 24 de ochi / 187***V. BIBLIOGRAFIE CRITICĂ ROMÂNEASCĂ DE DUPĂ 1989 (SELECTIV) / 193**

Cărți / 193

Studii și articole / 194

IULIAN BOLDEA (coord.)
 Eugen Ionescu și literaturii române? Există oare o criză a recepției teatrului și, în general, a literaturii ionesciene? În ce proporții o astfel de criză este alimentată, în opinia dumneavoastră, de ingerințele unor elemente biografice?

Răspunsurile au fost de o mare varietate, în ton și conținut. Concluzia lor, dacă e să extragem una, ar fi că interesul pentru opera ionesciană nu pare a se fi atenuat, iar acțiunea înnoitoare a teatrului său nu a încetat să germineze forme estetice noi și accente expresive inedite. Astfel încât Ionesco poate fi considerat, mai mult decât un perpetuu contestatar, și un fondator. Important este, însă, să împărțăm ideea unei lecturi adecvate a operei sale, eliberată de prejudecăți, stereotipuri și convenții. Am căutat, apoi, să reunim și câteva contribuții exegetice despre creația lui Ionesco/u, contribuții ce reflectă, dincolo de instrumentele și metodele critice valorificate, polimorfismul și perenitatea acestei creații. Nu în ultimul rând, am dedicat o secțiune cronicilor literare despre câteva dintre cărțile de „ionescologie” apărute la noi după 1989. Cartea se încheie cu o Bibliografie critică românească a operei ionesciene, ce conține cărți, studii și articole apărute după anul 1989, o bibliografie, desigur, selectivă, pentru că numărul de texte despre opera ionesciană este cu mult mai mare.

Iulian Boldea

I. PAR LUI-MÊME

Eugène IONESCO

Experiența teatrului

Dacă experiența teatrului consta în amplificarea efectelor, trebuia ca ele să fie amplificate și mai mult, subliniate, accentuate la maximum. A împinge teatrul dincolo de această zonă intermediară care nu e nici teatru, nici literatură, înseamnă a-l restitui propriului său cadru, limitelor sale firești. Nu trebuie să ascundem sforile, ci să le facem încă și mai vizibile, să le punem în evidență, să mergem până la capătul grotescului, al caricaturii, dincolo de ironia plâpândă a spiritualelor comedii de salon. Nu comedia de salon, ci farsa, șarja parodică extremă. Umor, da, însă cu mijloacele burlescului. Un comic dur, fără finețe, excesiv. În locul comediilor dramatice, să revenim la intolerabil. Să împingem totul până la paroxism, acolo unde se află izvoarele tragicului. Să facem un teatru al violenței: violent comic, violent dramatic. Să evităm psihologia sau, mai degrabă, să-i dăm o dimensiune metafizică. Teatrul stă în exagerarea extremă a sentimentelor, exagerare ce dislocă realul. Totodată, o dislocare, o dezarticulare a limbajului.

Dacă, pe de altă parte, actorii de comedie mă deranjau pentru că mi se păreau prea puțin firești, aceasta, probabil, deoarece ei erau sau voiau să fie prea firești: renunțând la acest mod de a fi, îl vor atinge poate pe altă cale. Nu trebuie să le fie teamă că nu sunt firești.

Pentru a ne smulge din cotidian, din obișnuit, din lenea mentală care ne ascunde straniețea realului, trebuie să primim

ceva asemănător unei lovituri de măciucă. Fără o nouă puritate a spiritului, fără o nouă conștientizare, primentă, a realității existențiale, nu există teatru și nici artă; trebuie să realizăm un fel de dislocare a realului, care să preceadă reintegrării sale.

În acest scop, se poate recurge uneori la un procedeu: jocul împotriva textului. Pe un text nesăbuit, absurd, se poate greșa o punere în scenă, o interpretare gravă, solemnă, ceremonială. Dimpotrivă, pe un text dramatic, pentru a evita ridicolul lacrimilor ușoare, al sensibilității afectate, se poate greșa o interpretare de clown, se poate sublinia, prin farsă, sensul tragic al unei piese. Lumina face umbra mai întunecată, umbra întărește lumina. În ceea ce mă privește, n-am înțeles niciodată diferența care se face între comic și tragic. Fiind o intuiție a absurdului, comicul mi se pare mai dezesperant decât tragicul. Comicul nu oferă o ieșire. Spun „dezesperant”, dar, în realitate, el este dincolo sau dincoace de disperare ori de speranță.

Pentru unii, tragicul poate să pară, într-un anumit sens, reconfortant, căci, dacă vrea să exprime neputința omului învins, biruit de fatalitate spre exemplu, tragicul recunoaște, chiar prin aceasta, realitatea unei fatalități, a unui destin, a legilor ce conduc universul, neinteligibile uneori, dar obiective. Iar această neputință omenească, această inutilitate a eforturilor noastre poate și ea să pară oarecum comică.

Mi-am intitulat comediile „anti-piese”, „drame comice”, iar dramele: „pseudo-drame” sau „farse tragice”, întrucât, mi se pare, comicul este tragic, iar tragedia omului, derizorie. Pentru spiritul critic modern, nimic nu poate fi luat cu totul în serios, nimic cu totul în derâdere.

(*Nouvelle Revue Française*, februarie, 1958)

Traducere de Dorin Ștefănescu

II. ANCHETĂ. POSTERITATEA LUI IONESCU

„Un necondiționat și intransigent apărător al democrației”

Gelu IONESCU

1. La moartea unui mare scriitor, după cum s-a observat de mult și cu alte prilejuri, se instalează mai întotdeauna, de nimeni altcineva hotărâtă decât de destinul literaturii, o perioadă de așa-zis „doliu”, în care numele acestuia pare aproape uitat – cine știe de ce? Poate pentru ca posteritatea lui să se așeze pe o altă „bază”, opera să fie citită altfel, „sorții” să hotarască un loc într-o ierarhie – și aceasta, departe de a fi definitivă.

Așa s-a întâmplat și cu Ionescu? Mi-e imposibil să știu cât de des sau de rar au mai fost jucate piesele sale în lume în acești ani – doliul acesta e poate mai vizibil la dramaturgi – dar să nu uităm că prin deceniile 7-8 el era dramaturgul cel mai jucat din lume. Am văzut acum doi ani o montare a *Scaunelor* la München, destul de oarecare; din câte știu, nu a fost prea jucat nici în România. În orice caz, nu atât cât merita, mai cu seamă că între 1971 și 1989, nici o piesă ionesciană nu a putut vedea luminile rampei în țară, datorită binecunoscutei atitudini anti-comuniste și anti-ceaușiste a marelui scriitor. Cu un prilej, în urmă cu mai mulți ani, am lansat ideea organizării în țara lui de baștină a unui festival internațional de teatru Eugen Ionescu, organizat la intervale de timp fixe, festival internațional în care să fie jucate, de către trupe din toate colțurile lumii, piesele ionesciene cu precădere, dar și cele ale așa-numitor dramaturgi ai „ab-

IULIAN BOLDEA (coord.)

 We know books

surdului” – Beckett, Arrabal etc. Dar nu e prima ocazie în care dovedim că nu prea știm să cinstim marile valori care poartă un nume românesc. Ceva în genul festivalului Enescu, dar pentru teatru. Nu am cunoștință – poate greșesc – nici ca o trupă de teatru din țară să fi luat măcar numele autorului; au făcut asta, în schimb, oamenii de teatru de la Chișinău...

Totuși s-au petrecut în țară câteva fapte importante cu privire la posteritatea autorului lui NU! De pildă, a apărut o primă traducere integrală a teatrului său, la editura Univers; din păcate o traducere slabă, neinspirată, cu accente vulgare și cu nu puține non-sensuri și neînțelegeri ale „spiritului” textului. Ea arăta și o cunoaștere foarte aproximativă a limbii franceze. Îmi pare sincer rău de acest insucces, care m-a revoltat la fiecare apariție a unuia din cele 5 volume încât, dacă operația nu ar fi fost prea migăloasă și prea întinsă, pe zeci de pagini uneori pentru o singură piesă, aș fi vrut să pun pe trei coloane originalul, varianta propusă și pe cea corectă, ca să dovedesc toate aceste afirmații. La timpul potrivit, am avertizat și familia scriitorului și direcția editurii, dar a fost fără ecou. Îmi pare sincer rău că girantul acestei întreprinderi ratate a fost un critic și un intelectual pe care îl prețuiesc și-l citesc cu mare plăcere pentru talentul și vocația sa de critic: Dan C. Mihăilescu. În urmă cu puțin timp, editura Humanitas a luat inițiativa unei noi traduceri – semnată de Vlad Zografi și Vlad Russo – din care am avut în mână numai primele 3 volume. Incontestabil superioară, această variantă e mult mai probă, sigură pe cunoașterea limbii franceze – este, deci, binevenită; am însă o nedumerire: de ce se purcede, iarăși, la o traducere în totalitate nouă, când există unele excelente tălmăciri apărute în anii '60 – cum ar fi cel puțin traduceri de Ion Vineanu, Marcel Aderca și Elena Vianu (poate acestea cu unele corecturi mai „inspirate” pe românește) – cu atât mai mult cu cât sînt sute de replici care, scrise într-un limbaj cotidian, nu pot avea decît o... singură formă în

românește, variațiile putînd fi minime. A fost dorința familiei, mi s-a spus, o dorință ce – pe mine, cum spuneam – mă nedumerește. Pe de altă parte, e natural ca o operă de importanța celei a lui Eugen Ionescu să aibă mai multe variante într-o limbă în care e tradusă, fie ea româna sau oricare alta. Oricum, e bine că regi-zorii vor avea, în unele cazuri, de unde alege.

Apoi, e un fapt important acela că au apărut, în ultimii ani, câteva cărți cel puțin interesante despre viața și opera, în două limbi scrise, a autorului *Lecții*. Nu cunosc decît trei, vor mai fi fost, poate, și altele: cea a Martei Petreu, *Ionescu în țara tatălui*, ed. Biblioteca Apostrof, 2001 – o carte pătrunzătoare, vie, excelent documentată, scrisă cu mult nerv și cu foarte puține puncte discutabile, ce are ca obiect mai mult viața ca rădăcină a operei scriitorului; cea a lui Sergiu Miculescu, *Măștile lui Eugen Ionescu*, ed. Pontica, 2003 – cercetare originală, cu un polemism lipsit de patimă și condus de probitate, o viziune integratoare asupra întregii opere, după părerea mea nu suficient de atentă cu caracteristicile dramaturgiei; cea a Laurei Pavel, *Ionescu, anti-lumea unui sceptic*, ed. Paralela 45, 2002 – o lucrare cu mari ambiții teoretice, arătînd o vastă cultură în acest domeniu, un punct de vedere nou și surprinzător, carte pe care am urmărit-o cu destulă dificultate, tocmai datorită acestei mize teoretice care mie, depărfîndu-mă de acest tip de grilă de peste două decenii, mi-a fost destul de greu să o parcurg și înțeleg uneori. Nu e decît vina mea, însă. Probabil că s-au mai scris și alte texte interesante la care nu am avut acces, aș mai remarca însă câteva, întru totul remarcabile, semnate de Matei Călinescu, apărute fie în *Cuvîntul*, fie în *Lettre internationale*, fie în revista 22, toate în numere din anul acesta, 2004, fragmente dintr-o carte pe care cunoscutul critic și universitar pare a fi pe cale de a o redacta – părerea mea fiind că vom avea prin ea un text de excelență.

În total, e destul de mult și de important; cît privește bibliografia din alte țări, inclusiv din Franța, nu am nici o idee, eu

am părăsit cercetarea despre Ionescu de foarte mulți ani, rămânând însă interesat de ceea ce scriu alții despre subiect, fără a face o documentare sistematică. Cine știe, poate că totuși voi reveni, cândva... Cît privește cartea mea despre Eugen Ionescu, apărută în românește în 1991, după 18 ani de așteptare, am scris tot ceea ce cred acum despre ea în volumul meu de memorialistici intitulat *Copacul din cîmpie*.

Ar fi acestea câteva repere în cei zece ani cîți s-au scurs de la moartea dramaturgului. Firește, o înșiruire inerent parțială.

N-aș încheia răspunsul la acest prim punct, fără a observa că teatrele din țară au trecut și trec foarte ușor peste ultimele două piese ale lui Ionescu, *Omul cu valize* și *Călătorie la cei morți*, piese de o mare adîncime onirică, propunînd o convenție dramatică aproape opusă celei a începuturilor, dar nu mai puțin scenică. Nici cariera internațională a acestor piese pe care eu le prețuiesc foarte mult, nu mi se pare la înălțimea valorii lor.

2. Nu cred deloc, dar absolut deloc, că I.L.Caragiale poate fi considerat un precursor al absurdului. *Căldură mare*, schiță ce a făcut carieră la cei care au susținut această falsă teorie, contrară total față de ceea ce știm sigur că credea și spunea Caragiale despre teatru în genere, este o schiță cu doi idioți și o confuzie, idioți poate toropiți de căldură, dar întru nimic de absurditatea lumii. Voi repeta ceea ce am mai spus, contraziicînd opiniile multora, de la B.Elvin la Alecu Paleologu, că opera lui Caragiale nu prevede nimic din cea a lui Ionescu, dar că ea nu poate fi uitată de nimeni dintre noi, românii, mai mult sau mai puțin „verzi”, și că deci Ionescu nu a putut-o uita la rîndu-i - și nici nu a vrut deloc să o uite, ba chiar, împreună cu Monica Lovinescu, a dat o traducere excepțională în franceză a pieselor. Pe scurt, el, Ionescu, este singurul mare dramaturg al lumii care îl cunoaște direct pe cel pe care l-a numit „cel mai mare dramaturg necunoscut al lumii”, în eseul său scurt despre Caragiale. Sigur că apar în piese și chiar în

proză vagi ecouri ale efectelor mari caragialești, ecouri pe care le putem recunoaște numai noi românii; apar chiar și unele aluzii, ba chiar și o scurtă piesă, intitulată *Salutațiunile*, care poate fi și o parafrază la Caragiale. Dar de o „influență” cum se spune într-un limbaj comparatist răsuflat, nu mi se pare că poate fi vorba. E mult mai vizibilă și importantă înrîurirea lui Urmuz asupra operei ionesciene; și prozele acestuia au fost traduse, din nou magistral, de autorul *Regelui moare*.

3. Aș fi preferat ca ancheta dv. să nu cuprindă această întrebare ce face parte dintr-un set de dileme și chestiuni uzate, defazate, chiar ridicole, pe care cultura română se încapăținează să și le repună periodic, ca semn al unui indubitabil provincialism. De pildă: național/universal, despre specificitate etc. Totuși: E.Ionescu este autorul scrierilor sale în limba română – și ele aparțin istoriei literaturii ei, iar E.Ionescu este autorul scrierilor în limba franceză, care i-au adus notorietate mondială – și acestea aparțin literaturi franceze. Bineînțeles că aceste istorii nu sînt sertare în care pui fișe de cadre – și că cine scrie despre el, în cadrul unei istorii literare, se referă, cu ponderi foarte diferite, la ambele perioade. Așa s-a procedat și în *Dicționarul* lui Zăciu, Papahagi și Sasu. Ar fi un fals să vorbim despre dramaturgul Ionescu într-o istorie a literaturii române – iar dacă o monografie franceză pomenește de NU!, o face numai în trecere. De altfel a fost tradus acest volum de debut – o întreprindere riscată, pentru că ar fi ajuns să fie tălmăcite doar fragmentele de jurnal și reflecție ce conține unele jocuri absurde, pe nimeni interesînd în Franța ce se scria acolo despre Camil Petrescu sau Arghezi. Dar, mai bine tradus decît absent...

4. Nu știu dacă există o criză de receptare – am răspuns în parte la punctul 1. Cît privește „ingerințele” unor elemente biografice, cred că vă referiți la cartea Alexandrei Lavastine: *Cioran, Eliade, Ionescu – l'oubli du fascisme*, PUF, 2002 – carte care a

stîrmit multe discuții. Multe și notorii personalități, una mai interesantă și mai personală ca alta, au dat răspunsuri irefutabile acestei cărți foarte documentate și – în ceea ce-l privește pe Ionesco – cu totul aberantă. Ideea că el ar fi ascuns simpatia certă sau aderența lui Cioran și Eliade la legionarism numai pentru că ar fi plecat în Franța ca atașat cultural la Vichy, trimis sub dictatura lui Antonescu, mi se pare că poate trece numai prin capul cuiva care nici nu l-a citit cum se cade pe Ionesco și Ionesco – și, și mai grav, nici nu l-a înțeles. Așa fiind, „ideea” are izul unei mistificări care să producă senzație – că de! la ce altceva stă lumea astăzi cu gura căscată decît la senzaționalisme și vulgarități?

Atitudinea declarat anti-totalitară e veche la scriitorul bilingv, încă din anii ascensiunii legionarismului, exprimată și public și privat, așa cum există destule mărturii. E adevărat, Ionesco s-a împrietenit cu Eliade și Cioran în Franța, dar nu în anii imediați de după război. Frica lui de rasism era adîncă și avea cauze multiple, despre care s-a discutat chiar prea mult. Se știe și cine l-a ajutat să plece în acest post dintr-o țară în care se sufoca – tot personalități de reputație democrată, unele dintre ele devenite victime ale comunismului. Că Ionesco a vorbit puțin despre acest episod din viața sa – deși, să nu uităm că în Franța anilor '40 el era mereu înconjurat de oameni ostili Vichy-ului și hitlerismului – este ușor de explicat: într-o țară în care intelectualitatea e prin tradiție de stînga, numele de Vichy era și este odios – și nu fără motive – iar lui îi era greu să explice că a fugit, cum bine s-a exprimat undeva, ca un deținut îmbrăcat în haine de paznic – sau cam așa ceva. Împrietenirea cu Eliade și Cioran cred că este o poveste lungă – pe care nu știu cine o va mai scrie, sec și neresentimentar, dar nici sentimentaloid. Există mărturia fiicei sale, foarte prețioasă, desigur, dar am fi dorit-o mai bogată în amănunte, apărută și ea în 2003, la ed. Humanitas. Părerea mea, din cîte l-am cunoscut, este că apropierea aceasta s-a produs cu timpul și,

mai ales, cu multe prudențe din partea lui Ionesco, pentru care „legionarul!” era suprema sa injurie – pot depune mărturie. Am avut șansa să iau masa de două ori cu cei trei și cu familiile lor, în 1978 și 1979; era o atmosferă minunată – pentru mine a rămas o amintire de neșters; știu, totodată că au existat momente de încordare în această prietenie – cum era și normal, de altfel; cum se petrece în toate prietenii, chiar în cele mai strînse. Mai cred că simpatia cea mai mare o avea pentru Cioran, care, cum bine se știe, s-a dezis public de tinerețile sale legionare și de ideile ce le profesa atunci. Mai știu – și se poate citi în diverse texte – că Ionesco nu era omul unor concesii politice și că a dat dovadă de un mare curaj atacînd stînga intelectuală franceză în anii cînd aceasta admira stalinismul, revoluția sovietică, patria socialismului victorios, făcîndu-se a nu ști nimic despre gulag. Unii văd la el – chiar și Alexandra Lavastine – o înclinare spre dreapta; cred că e un efect optic deformat: pentru mine, el rămîne – ca poziție politică – un necondiționat și intransigent apărător al democrației, un anti-totalitar radical. Dar, să fim bine înțeleși, nu politicul a fost centrul preocupărilor sale majore și obsedante, deși a răspuns fără a se lăsa rugat la apelurile lui. Cît privește cultura română, în mod vizibil și tradițional înclinată spre dreapta – nu o dată spre extrema dreaptă, chiar și azi, în forme mai reticente – Eugen Ionesco, alături de Lovinescu, Zeletin și încă nu prea mulți alții, a fost un om al centrului democrat care, vai!, în absența aproape totală a unei stîngi intelectuale democratice, ține oarecum și locul acesteia, cu sau fără voie. Nici Ionescu, nici Ionesco nu a fost complicele nici unei forme de ideologie totalitară, ba chiar a avut oroare față de ele. În viața sa există, probabil, misterele unei crize de identitate, unele tănuiri inerente – și nu mă refer acum numai la cele privitoare la originea sa. Pe noi ne interesează, în primul rînd, opera sa excepțională – accidente de parcurs ale vieții nu reprezintă decît un mic amănunt al acesteia prime poste-